

Muitas un akcīzes nodokļa aktualitātes Latvijā un Eiropā

2011. gada 7. februāris

Saturs

1. Muita

- 1.1. Muitas nodokļa, akcīzes nodokļa un PVN galvojumi
- 1.2. Ievešanas un izvešanas kopsavilkuma deklarācijas
- 1.3. Jaunie MK noteikumi tranzīta procedūrai
- 1.4. Tiesu lietas

2. Akcīzes nodoklis

- 2.1. Jaunumi akcīzes jomā
- 2.2. Tiesu lietas

3. Citi jaunumi

- 3.1. Fiskālais pārstāvis

Pielikumi

VID Muitas pārvaldes informācija (2010.gada decembris)

1. Muita

1.1. Muiņas nodokļa, akcīzes nodokļa un PVN galvojumi

Ar 2011. gadu visu preču muiņas administrējamo nodokļu – muiņas nodokļa, akcīzes nodokļa un PVN – parāda galvojumu piemērošanas kārtību nosaka 2010. gada 21. decembra MK noteikumi Nr. 1134 „Noteikumi par nodokļu parāda galvojumu preču muiņošanai” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 1134).

MK noteikumos Nr. 1134 apvienotas normas no iepriekšējiem vairākiem noteikumiem, pēc būtības tās nemainot, regulējot nodokļu parāda galvojumu piemērošanu visām muiņas procedūrām, arī preču tranzītam. Izņēmums ir akcīzes preču imports, kurā iesniedz akcīzes nodokļa nodrošinājumus atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 30. marta noteikumiem Nr. 302 „Noteikumi par akcīzes nodokļa nodrošinājumiem”.

Papildus informāciju lūdzu skatīt VID Muiņas pārvaldes sagatavoto informatīvo materiālu (pielikumā).

1.2. Ievešanas un izvešanas kopsavilkuma deklarācijas

Kopienas tiesību akti paredz, ka visas preces, kas tiek ievestas Kopienas muiņas teritorijā vai izvestas no tās, neatkarīgi no to saņēmējvalsts, tiek pakļautas riska analīzei un muiņas kontrolei, galvenokārt drošības un drošuma nolūkos:

- ievēšanas gadījumā - pirms to ievēšanas Kopienas muiņas teritorijā vai gadījumos, kad preces tiek sūtītas ar jūras konteinerpārvadājumu kuģiem – pirms to iekraušanas kuģī;
- izvešanas gadījumā - pirms preču izvešanas no Kopienas muiņas teritorijas.

ES muiņas tiesību aktos noteiktais pārejas periods beidzās 2010.gada 31.decembrī, tāpēc no 2011.gada 1.janvāra ir piemērojamas normatīvajos aktos noteiktās papildus prasības preču pārvietošanas drošībai, izvedot vai ievēdot tās Kopienas muiņas teritorijā. Līdz ar to pēc 2011.gada 1.janvāra, veicot šīs darbības, komersantam papildus preču izvešanas vai ievēšanas deklarācijai ir jāiesniedz arī ievēšanas vai izvešanas kopsavilkuma deklarācijas.

Sīkāk par papildus iesniedzamo informāciju, atbrīvojumiem lūdzu skatīt VID Muiņas pārvaldes sagatavoto informatīvo materiālu (pielikumā).

1.3. Jaunie MK noteikumi tranzīta procedūrai

Spēkā stājušies jaunie Ministru kabineta noteikumi preču tranzīta procedūras piemērošanai - 2010. gada 21. decembra noteikumi Nr.1135 „Muiņas procedūras – tranzīts – piemērošanas kārtība”. Attiecīgi vairs nav spēkā iepriekšējie Ministru kabineta 2006.gada 16.maija noteikumi Nr. 396.

Jaunos noteikumos precizēti tranzīta procedūras piemērošanas nosacījumi, tostarp naftas produktu tranzītam pa cauruļvadiem un precēm, kas tiek pārvietotas pa dzelzceļu, kā arī precēm, kas tiek pārvietotas starp brīvajām zonām viena muiņas kontroles punkta ietvaros. Jaunie noteikumi paredz arī prasības TIR procedūras piemērošanai.

1.4. Tiesu lietas (<http://eur-lex.europa.eu>)

2010.gadā Eiropas Kopienas Tiesa (EKT) izskatījusi vairākas lietas saistībā ar muitas jautājumiem. Izskatīto EKT lietu starpā bija arī lietas saistībā ar strīdīgajiem jautājumiem starp Latvijas uzņēmumiem un Valsts ieņēmumu dienestu (VID).

Liels lietu skaits saistīts ar Kombinētās nomenklatūras koda piemērošanu, tostarp lieta, kurā Latvijas uzņēmums apstrīdējis VID uzrēķinu sakarā ar atšķirīgā Kombinētās nomenklatūras koda piemērošanu importētajām precēm.

Citā ar Latviju saistītā lietā VID ir griezies EKT sakarā ar savu atteikumu izsniegt uzņēmumam saistošu izziņu par preču tarifu. EKT Regulas 2454/93 6.panta 2.punktu¹ interpretēja tādējādi, ka vienīgi tādas preces, kurām ir līdzīgas īpašības un kuru atšķirīgajiem elementiem nav nekādas nozīmes, lai noteiktu to tarifu klasifikāciju, var tikt uzskatītas par viena veida precēm. Līdz ar to, kaut preču, kurām tika pieprasīta izziņa, atšķirības bija tikai attiecībā uz to izmēriem, EKT uzskatīja, ka šīs preces nevar uzskatīt par viena veida precēm un tām nevar izdot vienu saistošu izziņu par preču tarifu.

Saistībā ar termiņiem, kādos muitas iestāde tiesīga paziņot par muitas nodokļa parāda summu, lietderīgi iepazīties ar EKT apsvērumiem lietā C-264/08. Savā spriedumā EKT balstījās uz Regulas 2913/92 221.pantu. Ievērojot minēto pantu, šāds paziņojums nav iesniedzams pēc 3 gadu termiņa izbeigšanās, skaitot no muitas nodokļa parāda rašanās dienas, izņemot darbības, par kurām paredzēta kriminālatbildība. Paziņojums par muitas nodokļa parādu iesniedzams pēc tam, kad muitas iestāde šo summu ir iegrāmatojusi.

Tāpat, balstoties uz Regulas 2913/92 221.pantu, tika pieņemts EKT spriedums lietā C-75/09, skatot jautājumu par muitas parāda vēlāku, nekā 3 gadi, piedziņu, jo darbības jautājumā bija kriminālvajāšanas objekts.

Sakarā ar muitas deklarāciju labošanas iespējām lietderīgi iepazīties ar EKT apsvērumiem apvienotajās lietās C-430/08 un C-431/08. Minētās lietas saistītas ar nepareizo muitas procedūras koda uzrādīšanu – atpakaļizvešanas procedūras vietā tika uzrādīts eksports. EKT šajā lietā nospriež, ka Regulas 2913/92 78.pants ļauj labot muitas deklarāciju, muitas dienestam veicot nepieciešamos kontroles pasākumus.

EKT apsvērumi sakarā ar muitas vērtības noteikšanu atbilstoši Regulas 2913/92 33.pantam atrodami EKT lietā C-354/09.

¹ Regulas 2454/93 6.panta 2.punkts: „Lūgums sniegt saistošu izziņu attiecas tikai uz vienu preču veidu. Lūgums sniegt saistošu izziņu par izcelsmi attiecas tikai uz vienu preču veidu un uz vienu apstākļu kopumu, kas piešķir izcelsmi”.

2. Akcīzes nodoklis

2.1. Jaunumi akcīzes jomā

Ar 2011.gada 1.janvāri stājušies spēkā vairāki grozījumi akcīzes nodokļa piemērošana, tostarp:

- degvielai ar biodegvielas piemaisījumu no 5 līdz 30% (neieskaitot) samazinātās likmes (Ls 256,00 par 1 000 litriem) vietā piemēro nodokļa standarta likmi;
- benzīnam ar etilspirta piemaisījumu 5% samazinātās likmes (Ls 223,00 par 1 000 litriem) vietā piemēro nodokļa standarta likmi;
- palielināta nodokļa likme bezalkoholiskajiem dzērieniem no Ls 4,00 līdz Ls 5,20 par 100 litriem;
- palielināta nodokļa likme cigāriem un cigarillām no Ls 11,00 līdz Ls 24,00 (par 1 000 gab.);
- palielināta nodokļa likmi smēķējamai tabakai no Ls 23 līdz Ls 29 (par 1 000 gramiem);
- akcīzes nodokli cigaretēm aprēķināšanā piemēro nevis vispieprasītāko mazumtirdzniecības cenu, bet vidējo svērto mazumtirdzniecības cenu;
- precizētas tabakas izstrādājumu definīcijas (arī mainot cigarešu garumu) un noteikts pārejas periods līdz 2011. gada 1. jūlijam tabakas izstrādājumu, kam līdz ar grozījumiem mainījies statuss, realizēšanai vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā;
- ieviesta norma par benzīna ar etilspirta piemaisījumu no 70 līdz 85% un degvielas ar biodegvielas piemaisījumu virs 30% dokumentāro apliecināšanu, kas satur informāciju par šo produktu bioloģisko izcelsmi.

Vairākums grozījumu pieņemts, pildot jaunpieņemtās Padomes direktīvas Nr.2010/12/ES prasības, kuru izpildi dalībvalstīm jānodrošina ar 2011. gada 1. janvāri.

2.1. Tiesu lietas (<http://eur-lex.europa.eu>)

2010. gadā Eiropas Kopienas tiesa (EKT) ir izskatījusi vairākās lietās par akcīzes nodokļa piemērošanu. Lietas, kas varētu būt noderīgas arī Latvijas nodokļa maksātājiem, minētas zemāk:

- Lieta C- 83/08, kurā Vācijas nodokļu administrācija apstrīdēja nodokļa maksātāja tiesības piemērot samazināto akcīzes nodokļa likmi mazajai alus darītavai;
- Lietas C-197/08, C-198/8, C- 221/08, kurās Eiropas Komisija vērsās pret Austriju, Franciju un Īriju jautājumā par to, vai šīs valstis bija tiesīgas noteikt zemāko tabakas izstrādājumu pārdošanas cenu;
- Lieta C- 230/08, kurā EKT sniedza atbildi uz jautājumu par to, kurā valstī ir pienākums maksāt muitas, akcīzes nodokli un PVN par precēm, kas transportētas ar TIR karneti un konfiscētas.

3. Citi jaunumi

3.1. Fiskālais pārstāvis

Šī gada sākumā stājās spēkā grozījumi likumā „Par pievienotās vērtības nodokli”. Viens no svarīgiem grozījumiem ir fiskālā pārstāvja institūta ieviešana Latvijā. Fiskālais pārstāvis ir Latvijas PVN maksātājs, kurš, pamatojoties uz rakstveida līgumu, maksā PVN valsts budžetā un pārstāv citas dalībvalsts apliekamo personu vai trešās valsts personu sekojošos darījumos:

- preču importā ar tālāku šo preču piegādi uz citu ES dalībvalsti,
- preču importā ar tālāku šo preču piegādi Latvijas muitas teritorijā (iekšzemē),
- preču iegādē ES teritorijā ar šo preču tālāku eksportu (izvešanu ārpus ES teritorijas)
- preču iegādē iekšzemē ar tālāku šo preču eksportu.

Lai veiktu pēdējās divas darbības, fiskālajam pārstāvim jābūt akcīzes preču vai muitas noliktavas turētāja atļaujai. PVN maksātājam ir jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā un jāsaņem atsevišķs fiskālā pārstāvja reģistrācijas numurs, kā arī jāiesniedz nodrošinājums iespējamā PVN parāda segšanai.

Kontakti

Ja Jums rodas jautājumi vai nepieciešama palīdzība, lūdzu sazinieties ar zemāk minētajām kontaktpersonām:

PricewaterhouseCoopers
Kr.Valdemāra iela 19
LV-1010, Rīga
Tālr.: +371 67094400
www.pwc.lv

Zlata Elksniņa-Zaščirinska
Māris Jurušs
Ina Spridzāne

zlata.elksnina@lv.pwc.com
maris.juruss@lv.pwc.com
ina.spridzane@lv.pwc.com

Ierobežojumi. Klientiem, kas saņem šo informatīvo lapu nevajadzētu veikt darbības, pirms tam nesazinoties ar PricewaterhouseCoopers Netiešo nodokļu konsultantu. Šajā publikācijā ietvertā informācija ir vispārināta un nav uzskatāma par profesionālu konsultāciju. Normatīvo aktu prasību piemērošana var būt atšķirīga līdzīgās situācijās ar dažādiem specifiskiem apstākļiem. Mēs darām visu iespējamo, lai nodrošinātu šajā publikācijā ietvertās informācijas pareizību un izmantojam uzticamus informācijas avotus, tomēr PricewaterhouseCoopers neatbild par kļūdām, nepilnībām vai secinājumiem, kas izdarīti paļaujoties uz šādu informāciju. Ņemot vērā, ka PricewaterhouseCoopers nav zināms, kādā nolūkā informācija tiek pieprasīta, PricewaterhouseCoopers negarantē, ka šajā publikācijā publicētā informācija ir pilnīga, precīza vai aktuāla, kā arī neuzņemas nekādu atbildību par sekām, ko var radīt paļaušanās uz šādu informāciju. PricewaterhouseCoopers neuzņemas atbildību par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā atrodamā informācija, vai par lēmumiem vai rīcību, kas veikta paļaujoties uz šo publikāciju, vai par tiešiem vai netiešiem zaudējumiem, kas radušies tā rezultātā.

PricewaterhouseCoopers (www.pwc.com) sniedz uz industriju fokusētus revīzijas pakalpojumus, nodokļu, finanšu un uzņēmējdarbības konsultācijas ar mērķi palielināt klientu uzņēmumu vērtību un uzlabot organizāciju pārvaldes efektivitāti. Apvienojot vairāk nekā 163,000 cilvēku talantus un pieredzi 151 valstīs, mēs palīdzam izmantot jaunas iespējas un nodrošinām praktiskus padomus.

©2010 PricewaterhouseCoopers. "PricewaterhouseCoopers" ir starptautiskā firmu tīkla PricewaterhouseCoopers International Limited dalībnieks, kurā katrai dalīborganizācijai ir atsevišķas un neatkarīgas juridiskās personas statuss.